

27 Φεβρουαρίου 2017

Θρησκευτικά και νέες τεχνολογίες: αξιολόγηση και συμπεράσματα

Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση

Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=152299>]

Ο δάσκαλος με τη σειρά του λειτουργεί ως συντονιστής, βοηθός, διευκολυντικός παράγοντας της διαδικασίας παροχής πλούσιων μορφωτικών εμπειριών, ενώ σε κάθε περίπτωση είναι εκείνος που καθοδηγεί τους μαθητές στα μονοπάτια της κριτικής σκέψης και τους υποστηρίζει διακριτικά στην προσπάθειά τους ν' ανακαλύψουν - μέσα από την επεξεργασία των διδακτικών ενοτήτων του θρησκευτικού μαθήματος - ιδανικά και αξίες που διασώζουν την ανθρωπιά και καλλιεργούν τον εσωτερικό κόσμο του σύγχρονου ανθρώπου. Αυτές είναι οι αξίες της αγάπης, της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης, της εντιμότητας, της αλληλοβοήθειας, της αυτοθυσίας για το συνάνθρωπο, της ελευθερίας, του σεβασμού στη διαφορετικότητα, της αξιοπρέπειας και της ευθύνης για την καλλιέργεια συλλογικής συνείδησης που δεν θα υπηρετεί το «εγώ» αλλά το «εμείς».

Καθώς λοιπόν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ, η μαθησιακή διαδικασία μετατρέπεται από δασκαλοκεντρική σε συμμετοχική εξυπηρετείται αποτελεσματικά και η υλοποίηση των στόχων του μαθήματος των Θρησκευτικών, που αποβλέπουν - μεταξύ άλλων - στη γνωριμία των παιδιών με την ορθόδοξη πίστη και το πανανθρώπινο διαχρονικό φαινόμενο της θρησκείας καθώς και στην καλλιέργεια ήθους αρμονικής κοινωνίας με το Θεό και με τον άνθρωπο.

Το μάθημα των Θρησκευτικών, το οποίο διδάσκεται στο σύγχρονο Δημοτικό σχολείο, είναι ένα μάθημα ανοικτό και πλουραλιστικό που ανταποκρίνεται στις

απαιτήσεις των καιρών καθώς και στις σημερινές παιδαγωγικές και μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα σ' ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον όπου κάθε μαθητής έχει τη δυνατότητα να κατανοήσει τον θρησκευτικό πολιτισμό που κομίζει η Ορθοδοξία κάνοντας πράξη το διάλογο και το σεβασμό - αποδοχή προς κάθε ετερότητα. Η χρήση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία του θρησκευτικού μαθήματος δεν στοχεύει να καταργήσει το βιβλίο, ούτε να υποκαταστήσει το δάσκαλο. Αντίθετα λειτουργεί υποστηρικτικά κάνοντας την παρουσίαση των γεγονότων και των πληροφοριών, που αφορούν το θρησκευτικό μάθημα, πιο ενδιαφέρουσα και διασκεδαστική για τον μαθητή.

Με την αξιοποίηση των πολυμεσικών τεχνολογιών, στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές τάξεις, διευκολύνεται η θρησκευτική αγωγή στην προσπάθειά της να υπογραμμίσει το γεγονός ότι είναι επιτακτική η ανάγκη του σεβασμού στο πρόσωπο και στον πολιτισμό του «Άλλου». Μέσα σ' ένα κλίμα συνεργασίας και αμοιβαιότητας, οι νέες τεχνολογίες δίνουν την ευκαιρία σε κάθε μαθητή ν' αυτενεργήσει και ν' αποκτήσει ενεργητικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς πλέον γνωρίζει κι αξιοποιεί σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας που ενσωματώνουν πολλαπλές αναπαραστάσεις, εικόνες, κείμενα, σύμβολα, χάρτες πολλαπλών αναπαραστάσεων.

Στο σύγχρονο, πολυπολιτισμικό και ψηφιακό Δημοτικό σχολείο το πρόσωπο του μαθητή αποτελεί το Α και το Ω και είναι σεβαστό, καθώς συνενεργά τη γνώση και την πραγματικότητα με τους συμμαθητές και τους δασκάλους του συνθέτοντας από κοινού ένα «ανοικτό» σχολείο-δημοκρατική κοινότητα προσώπων. Ο μαθητής, ως πρόσωπο, εξακτινώνεται προς μία πολυποίκιλη επικοινωνία με έναν τρόπο εκρηκτικό, αφού μόνο μέσα στη σχέση και την κοινωνία η παρουσία του ανθρώπου ανάγεται σε πρόσωπο, υπερβαίνοντας τον εαυτό του και την ατομικότητά του.

Καθώς ο χριστιανισμός αποτελεί θεμέλιο του ευρωπαϊκού πολιτισμού και η Ορθοδοξία τη μεγάλη πνευματική κληρονομιά του ελληνικού πολιτισμού, θεωρείται απαραίτητη για τους μαθητές η σε βάθος κατανόηση αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς[210]. Μέσα από το θρησκευτικό μάθημα η ορθόδοξη θεολογία καταθέτει πρόταση ζωής και πολιτισμού, σεβόμενη τη διαφορετικότητα και βοηθώντας τους μαθητές ν' αντιληφθούν την αξία της ειρηνικής και πολιτισμικής συνύπαρξης, της οικουμενικότητας, του διαλόγου και της αποδοχής του «Άλλου».

Οι μαθητές του Δημοτικού σχολείου, με την υποστηρικτική καθοδήγηση των δασκάλων τους και αξιοποιώντας το σχετικό έντυπο και ψηφιακό υλικό, έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τα θρησκευτικά μνημεία, να πληροφορηθούν για τις

μεγάλες γιορτές της χριστιανοσύνης, καθώς και για τις θρησκευτικές παραδόσεις και τα σχετικά έθιμα, που αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής φυσιογνωμίας του τόπου τους. Επίσης τους δίνεται η δυνατότητα να κατανοήσουν ότι το αυθεντικό χριστιανικό μήνυμα είναι υπερεθνικό και οικουμενικό και ν' αναγνωρίσουν κάποια κοινά - σε όλες τις θρησκείες - πολιτισμικά στοιχεία, συνειδητοποιώντας ότι η θρησκευτική πίστη αποτελεί προσωπικό θέμα του κάθε ανθρώπου που πρέπει να γίνεται απόλυτα σεβαστό απ' όλους[211].

[210] Ό. Γριζοπούλου - Π. Καζλάρη, «Τα Θρησκευτικά πέρα από τον κατηχητισμό - Βασικός στόχος του υποχρεωτικού μαθήματος είναι ο θρησκευτικός εγγραμματισμός, απαραίτητος στους νέους του 21ου αιώνα », στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ.Αρμός, Αθήνα 2013, σελ. 453.

[211] Α. Μπάρλου, «Το θρησκευτικό μάθημα στο σημερινό ελληνικό σχολείο» στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ.Αρμός., Αθήνα 2013, σελ. 268.

<http://bit.ly/2l203if>